

Tematyka działań Oczekiwane efekty	Metody i formy realizacji działań	Termin realizacji	Osoby odpowiedzialne	Podmioty z którymi szkoła współpracuje	Uwagi
2.	3.	4.	5.	6.	7.
T. Poznawanie własnych zasobów. Uczeń z pomocą nauczyciela, doradcy zawodowego, pedagoga, psychologa: • Sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy (portfolio); • Określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego; • Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych; • Rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej; • Analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki	• zajęcia lekcyjne w ramach programu Biznes i zarządzanie, przygotowanie portfolio, godziny wychowawcze; • udział w grupowych i indywidualnych spotkaniach z doradcą zawodowym – badanie predyspozycji dostępnymi narzędziami (w tym w ramach obowiązkowych godzin z doradcą); wyrażanie zamierzeń i planów zawodowych na przyszłość, cechy charakteru, predyspozycje, moje hobby, zainteresowania, opis zaplanowanych czynności na przyszłość; • udział zainteresowanych uczniów w Kwestionariuszu Zainteresowań Zawodowych w ramach współpracy z Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Łomży; • stworzenie bazy dla uczniów, rodziców i nauczycieli do samodzielnego szukania, planowania ścieżki kariery zawodowej z uwzględnieniem prognozy na zapotrzebowanie na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego, prognozy prowadzonych na zlecenie właściwego Ministra ds. Pracy, wyników monitoringu karier absolwentów; • wykorzystywanie e-dziennika do przekazywania bieżących informacji docierających z uczelni, fundacji i stowarzyszeń zajmujących się analizą rynku pracy rodzicom i uczniom, wychowawcom klas IV; • praca indywidualna psychologa z uczniami – wzmacnianie mocnych stron ucznia, określanie	w ciągu całego roku w miarę potrzeb	doradca zawodowy wychowawcy nauczyciele, pedagogzy, psycholog	PPP (orzeczenia, w tym niepełnosprawność, opinie, konsultacje) rodzice pielęgniarka Branżowe Centra Umiejętności Wyniki monitoringu karier absolwentów	

Określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.	obszarów do dalszego rozwoju, pomoc w określaniu predyspozycji do zawodu, wzmacnianie podjętych przez ucznia decyzji dotyczących dalszej edukacji; - budowanie i wzmacnianie samooceny uczniów; - udział w zajęciach przedmiotowych z wykorzystaniem metod aktywizujących (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólna praca nad rozwiązaniem problemu; - rozmowy indywidualne wychowawcy z uczniami, ich rodzicami, szkolną pielęgniarką na temat stanu zdrowia; - przeciwskazania do wykonywania określonych czynności, zadań; - rozmowy w czasie lekcji na temat chorób, ograniczeń zdrowotnych, przeciwwskazań do wykonywania konkretnych zawodów ; - godziny wychowawcze, zajęcia przedmiotowe, trening komunikacji i zachowań społecznych, mini-wykłady, pogadanki, debaty; - rozmowy indywidualne wychowawców, nauczycieli, psychologa, pedagoga, doradcy z uczniami, ich rodzicami, zajęcia w klasach I - IV z doradcą zawodowym, lekcje Biznes i zarządzanie, godziny wychowawcze; - pisanie, redagowanie tekstów szczególnie dotyczących pracyzawodowej; - sylwetki osób, które odniosły sukces (pojęcie kariery, sukcesu); - wyrażanie zamierzeń i planów zawodowych na przyszłość, - zajęcia na których poruszana jest tematyka wartości , odpowiedzialności, decyzyjności itp.(m.in. lekcje religii, godziny wychowawcze, lekcje biznes i zarządzanie, języka polskiego, WOS i inne); - człowiek jako istota kreatywna, mająca wpływ				
---	---	--	--	--	--

	na swój los; umiejętność prezentacji i autoprezentacji; wartości moralne w życiu człowieka. • uwrażliwianie na sztukę, kulturę poprzez słuchanie, oglądanie, czytanie i analizowanie dzieł literackich, filmowych, artystycznych;				
T. Świat zawodów i rynek pracy. Uczeń: • Analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz o możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych; • Analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika; • Konfrontuje własne zasoby z zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy. • Określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej; • Sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;	• zajęcia, rozmowy poświęcone współczesnemu rynkowi pracy z uwzględnieniem aktualnej prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego oraz prognozy rynku pracy prowadzonych na zlecenie Ministra właściwego ds. Pracy, wyniki monitoringu karier absolwentów; • zajęcia z wykorzystaniem bieżących prognoz rynku pracy, bazy zawodów (barometr zawodów), narzędzi elektronicznych i cyfrowych z uwzględnieniem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej i strony www.infozawodowe.men.gov.pl • indywidualne sporządzenie życiorysu podania o pracę/listu motywacyjnego; • rozmowy o popularnych zawodach (związane z nimi czynności, predyspozycje, warunki pracy i zatrudnienia); • przedstawienie zawodów związanych z reprezentowanymi przedmiotami np. języki obce (tłumacz, lingwista, pracownik turystyki), historia i WOS (archiwista, prawnik, historyk sztuki), matematyka (ekonomista, informatyk), plastyka (projektant wnętrz, dekorator, stylistka), wychowaniem fizycznym (trener, nauczyciel); • rozmowy na językach obcych (słownictwo związane ze światem zawodów i zatrudnieniem); • spotkania indywidualne i grupowe z doradcą zawodowym (informacje o zawodach,	w ciągu całego roku	nauczyciele, wychowawcy, doradca zawodowy, pedagog, psycholog	instytucje świadczące usługi doradztwa zawodowego na rzecz i młodzieży: Centrum Edukacji i Pracy Młodzieży OHP w Łomży, Branżowe Centra Umiejętności, PPP, PUP, Przedsiębiorstwa współpracujące ze szkołą: MPEC w Łomży, MPWIK w Łomży, Centrum Rekrutacji Wojskowej, Zakład Karny w Czerwonym Borze., Komenda Miejska Policji w Łomży, Komenda Straży Pożarnej w Łomży; Uczelnie współpracujące ze szkołą; Akademia Łomżyńska; rodzice	

• Przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej; • Charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.	kwalifikacje, informacje o rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim); • angażowanie rodziców do poznawania określonych zawodów; • zajęcia z biznes i zarządzanie (prawo pracy, rynek pracodawcy, pracownika); • korzystanie z czasie zajęć ze słownictwa związanego ze studiami i pracą w wymarzonej branży; • dzielenie się nauczycieli spostrzeżeniami (udzielanie rad związanych z wyborem zawodu). • inspirowanie dyskusji na temat pracy dorywczej, doświadczeń zawodowych – praktyka, praktyki w określonych miejscach; • uczniowie sporządzają dokumenty aplikacyjne, rozmowa z uczniami na temat poprawności przygotowanych aplikacji, dyskusje na temat wymagań pracodawców (co zrobić, by Twoje dokumenty przekonały pracodawcę); • w czasie rozmów, ćwiczeń na zajęciach przedmiotowych symulacje próbnej matury, rozmów kwalifikacyjnych – prezentacja siebie, przełamywanie barier; • zapoznanie z wymaganiami jakie musi spełniać pracownik na konkretnym stanowisku pracy (np. na lekcji historii pracownik archiwum); • w czasie gier symulacyjnych konfrontowanie swoich kompetencji do wymagań na konkretnym stanowisku pracy; • przedsiębiorstwo w gospodarce rynkowej (podejmowanie i prowadzenie działalności gospodarczej); • człowiek w gospodarce rynkowej (rynek pracy i bezrobocie, prawo pracy, warunki zatrudnienia, rodzaje umów o pracę, motyw				
---	--	--	--	--	--

	- aktywności zawodowej, poszukiwanie pracy); - ćwiczenia, prezentacje pomysłów zakładania własnej firmy, działalności gospodarczej (proces zakładania firmy, konieczne warunki, pomysły);				
T. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie. Uczeń: - Korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego; - Określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; - Analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji; - Wskazuje możliwości kontynuowania nauki.	- korzystanie na lekcjach różnych przedmiotów z metod audiowizualnych - wykorzystanie Internetu jako narzędzi zdobywania informacji, programy i prezentacje multimedialne, filmy edukacyjne; - korzystanie z zasobów szkolnej bazy danych (prognozy rynku pracy, testy predyspozycji, baza zawodów, zasoby elektroniczne i cyfrowe, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, strona www.infozawodowe.men.gov.pl); - zasoby biblioteki i Internetu, szukanie ścieżek kształcenia formalnego i nieformalnego, aktualne prognozy na zapotrzebowanie pracowników w określonych zawodach, prognozy oczekiwań rynku pracy, prowadzone na zlecenie Ministra Właściwego ds. Pracy, wyniki monitoringu karier absolwentów; - zajęcia metodami aktywizującymi (burza mózgów, dyskusja, giełda pomysłów, mapy myślowe)- wspólna praca nad rozwiązaniem problemu; - zajęcia grupowe i indywidualne rozmowy z doradcą (przykłady znanych osób z różnych środowisk zawodowych, którzy widzą potrzebę ciągłego uczenia się, wiązanie tego z sukcesem), - osiągnięcie motywacji i zdolności do indywidualnej i zbiorowej aktywności społecznej; - organizacja spotkań rodzicami o charakterze; - poznanie na zajęciach: biznes i zarządzanie, zajęciach z doradcą zawodowym krajowego i	cały rok	nauczyciele doradca zawodowy pedagog psycholog bibliotekarze	rodzice instytucje świadczące usługi doradztwa zawodowego na rzecz młodzieży Branżowe Centra Umiejętności	

	• europejskiego systemu kwalifikacji; • młodzi Polacy podróżują i uczą się w kraju i za granicą, pracują w Polsce i krajach UE; • ochrona praw i wolności człowieka w Polsce, międzynarodowa ochrona praw człowieka, młody obywatel w urzędzie; • rozmowy indywidualne z uczniami (uczniowie potrafią zaplanować, wskazać gdzie, na jakich kierunkach, chcą kontynuować naukę, planują swoje życie zawodowe, edukacyjne); • przygotowanie i udział w targach edukacyjnych <i>XXVI Gielda pomysłów na życie</i>.	17.03.2027r.	doradca zawodowy pedagog p. K. Mikołajczyk p. I. Szumowska wychowawcy		
T. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych. Uczeń: • Ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej; • Sporządza indywidualny plan działania - planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji; • Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.	• w czasie zajęć grupowych, lekcyjnych poznają podstawowe zasad prawa i polskiego systemu prawnego, administracji publicznej, samorządu terytorialny, struktura społeczeństwa, swoich praw; • w czasie spotkań grupowych, indywidualnych określa swoje cele, zadania i działania na przyszłość (zawodowo-edukacyjną), bierze pod uwagę swoje predyspozycje, cechy osobowości, umiejętności, stan zdrowia, potrzeby społeczne i swoje; • człowiek jako istota przedsiębiorcza (dokonywanie samooceny, motywacje aktywności zawodowej człowieka, wyznaczenie celów i zadań, planowanie, podejmowanie decyzji, organizacja pracy) • komunikacja interpersonalna, autoprezentacja; • dokumentacja związana z poszukiwaniem pracy i podejmowaniem pracy (dokumenty aplikacyjne, portfolio); • każdy uczeń podejmuje indywidualną decyzję związaną z dalszą ścieżką kształcenia lub	cały rok	nauczyciele wychowawcy doradca zawodowy pedagog psycholog	rodzice	

	ścieżką zawodową; • uczniowie mają świadomość konsekwencji swoich wyborów.				
--	---	--	--	--	--

W Wewnątrzszkolnym Systemie Doradztwa Zawodowego, obowiązującym w naszym liceum, możemy przeczytać: „Wybór zawodu, szkoły czy pracy składa się z wielu cząstkowych decyzji edukacyjnych i zawodowych, które prowadzą do pełnienia określonej roli zawodowej, a proces wyboru zawodu jest implikacją co najmniej kilku decyzji. Zaczyna się od wyboru kierunku kształcenia i typu szkoły, później przychodzi decyzja o podjęciu pracy – wejściu na rynek pracy, decyzja o stabilizacji w zawodzie lub zmianie zawodu, co wiąże się z ponownym zdobywaniem kwalifikacji. Ostatnie decyzje dotyczą wyjścia z zawodu – przejścia na emeryturę.

Obecna rzeczywistość charakteryzuje się głębokimi przemianami w wielu sferach życia. Z dnia na dzień zaczęły pojawiać się nowe zawody, profesje, które wymagają nowych umiejętności i niosą nowe wyzwania. Towarzyszenie młodym w ich wyborach ma ich pomóc w podejmowaniu właściwych decyzji, zgodnych z ich predyspozycjami, oczekiwaniami, wartościami czy potrzebami rynku. Mamy uczniów przygotować do ciągłych zmian i uczenia się przez całe życie”. Jest to zadanie każdego pracownika szkoły, to powinność, która jest jedną z naszych misji.

Pojawiające się zmiany gospodarcze, społeczne, dotyczą również zmieniających się przepisów oświatowych, które między innymi zachęcają szkoły, do zaproszenia przedstawicieli lokalnego rynku pracy, przy tworzeniu *Programu realizacji doradztwa zawodowego*. Stąd nasza współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami (MPEC w Łomży, MPWiK w Łomży, Wojskowe Centrum Rekrutacji w Łomży), których sugestie są uwzględniono w tym dokumencie.

Realizując *Program doradztwa zawodowego w III LO w Łomży w roku szkolnym 2026/2027* należy brać pod uwagę między innymi:

- Wybrane priorytety MEN na bieżący rok szkolny:
 - Wspieranie podejmowania świadomych decyzji edukacyjno-zawodowych, ze szczególnym uwzględnieniem doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego. Upowszechnienie nowej oferty kształcenia zawodowego wypracowanej z branżami.
 - Wspieranie ciekawości i aktywności poznawczej uczniów poprzez promowanie kształcenia interdyscyplinarnego i pracy projektowej oraz wykorzystywanie oceniania kształtującego i informacji zwrotnej w pracy z uczniem.
- Poważne zawirowania ekonomiczne, wojnę w Ukrainie, głębokie przemiany w wielu sferach życia, zmiany społeczne.
- Opinię lokalnych pracodawców, którzy współpracują ze szkołą.
- Widoczny spadek motywacji uczniów do działania, angażowania się, do nauki, strach młodych ludzi przed odpowiedzialnością.
- Zdezawuowanie się w ostatnim czasie ukończenia studiów na rzecz konkretnych umiejętności i wysokich kompetencji społecznych, chęć szybkiego wejścia na rynek pracy, często bez żadnych umiejętności i kwalifikacji.

Naszym celem jest taka praca w zakresie doradztwa zawodowego, żebyśmy:

1. Wspierali uczniów w procesie rozpoznawania zainteresowań i predyspozycji zawodowych.
2. Przygotowali uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.
3. Przygotowali uczniów do wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu.
4. Wspierali uczniów w poznawaniu siebie, swoich predyspozycji i zainteresowań.
5. Udostępnili uczniom i analizowali z nimi informacje (w tym prezentowane w Internecie) na temat rynku pracy i systemu edukacji.
6. Kształtowali pozytywne postawy wobec pracy i edukacji.

Przygotowanie dokumentu poprzedziła analiza wyników przeprowadzonej Ewaluacji WSDZ (czerwiec 2026) i Diagnozy (w ramach przygotowania do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego). Z tych analiz między innymi wynika, że w zakresie doradztwa zawodowego:

1. Uczniowie oczekują między innymi: pomocy w wybraniu zawodu, realizacji zajęć, na których poznają różnorodne zawody, pomocy w wyborze pracy, która będzie w przyszłości sprawiała im przyjemność, wsparcia w rekrutacji, testów predyspozycji, urozmaiconych i kreatywnych zajęć, bazy zawodów, możliwych ścieżek kariery, dostępności i otwartości, więcej zajęć w klasie, testów zainteresowań i predyspozycji, wsparcia i pomocy w wyborze studiów.
2. Rodzice między innymi oczekują: ukierunkowania w zakresie studiów wyższych, informowania o zawodach przyszłości i aktualnych trendach na rynku pracy, spotkań i rozmów, przekazywania wiedzy dzieciom odnośnie obecnych form pracy, więcej rozmów na tematy związane z dalszą edukacją.
3. Nauczyciele między innymi oczekują: rozmów z uczniami, analizowania mocnych i słabych stron uczniów, zajęć na godzinach wychowawczych przed złożeniem deklaracji maturalnych, inicjowania spotkań z przedstawicielami biznesu i zakładów pracy, na których uczniowie poznają warunki i charakter zatrudnienia, pomocy nauczycielom w budowaniu poczucia sprawczości i odpowiedzialności za wybory edukacyjne.

Wnioski:

1. Z analizy zapisów wszystkich nauczycieli w e-dzienniku wynika, że szkoła realizuje WSDZ.
2. Należy przygotować bazę, narzędzia, zasoby elektroniczne, cyfrowe z wykorzystaniem między innymi Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, strony www.infozawodowe.men.gov.pl,
3. Należy udostępnić uczniom, nauczycielom, rodzicom aktualne prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego, prognoz prowadzonych na zlecenie Ministra Właściwego ds. Pracy, danych z monitoringu karier absolwentów.

4. Należy w różnorodnych sposób zachęcać uczniów, rodziców, nauczycieli do korzystania z utworzonej bazy.
5. Kontynuować współpracę z lokalnymi instytucjami oferującymi pomoc w zakresie doradztwa zawodowego (PPP nr 2 w Łomży, PUP w Łomży, CEiPM OHP w Łomży, łomżyńskimi uczelniami).
6. Kontynuować organizację Giełdy pomysłów na życie (targi edukacyjne).
7. Kontynuować tematy na godzinach wychowawczych, biznesie i zarządzaniu oraz lekcjach przedmiotowych związanych z doradztwem zawodowym, z poznawaniem swoich słabych i mocnych stron, zainteresowań, budowania własnej samooceny, poznawania rynku pracy, mechanizmów zmieniającego się rynku pracy itp.
8. Kontynuować współpracę z rodzicami uczniów w procesie planowania ścieżki dalszego kształcenia lub wchodzenia na rynek pracy ich dzieci.
9. Kontynuować współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami, zakładami pracy wykorzystując ich potencjał do przedstawiania uczniom, rodzicom lokalnej oferty pracy, aktualnych prognoz na lokalne zapotrzebowanie pracowników.
10. Kontynuować prowadzenie ewaluacji realizacji działań w ramach WSDZ w tym *Programu realizacji doradztwa zawodowego w III LO w Łomży w roku szkolnym 2026/2027*.